

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА
КЪМ СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ЗА 2024 г.

Настоящият отчет обхваща дейността на Комисията по професионална етика към СК на ВСС за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. През цитирания период Комисията по професионална етика е функционирала като постоянно действащ помощен орган към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (СК на ВСС) и към Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет. С измененията на Конституцията на Република България, приети със Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023г.) беше прекратено съществуването на Висшия съдебен съвет като самостоятелен орган и самостоятелно юридическо лице и съгласно § 23, ал. 2 от него до избирането на Висш съдебен съвет и Висш прокурорски съвет, Съдийска колегия и Прокурорска колегия на дотогавашния Висш съдебен съвет, изпълняват функциите на Висш съдебен съвет, съответно на Висш прокурорски съвет. По силата на § 31, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗСВ възникнаха две нови юридически лица - Съдийска колегия и Прокурорска колегия на дотогавашния Висш съдебен съвет, изпълняващи функциите на двата органа.

С решение по протокол № 8 от 7 март 2024 г. Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет на основание § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. в ДВ бр.106/22.12.2023 г.) определи персоналия състав на комисиите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.). С решение по т. 2.2.1 прие досега съществуващите Комисия по атестирането и конкурсите, Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“, Комисия „Съдебна администрация“, както и Комисия по професионална етика да продължат дейността си в същия им състав.

Същевременно, промените в Конституцията бяха оспорени пред Конституционния съд, който с решение по к.д. № 13 от 26 юли 2024г. (обн. ДВ, бр. 66 от 06.08.2024 г.) обяви промените в чл. 23; чл. 84, т. 16 (в частта „съответно от Висшия прокурорски съвет“); чл. 91б; чл. 99, ал. 7; чл. 110; чл. 126, ал. 2 и 3; чл. 129; чл. 130; чл. 130а; чл. 130б; чл. 130в, т. 1; чл. 132а,

ал. 4, изр. второ; чл. 133 (в частта „Висшия прокурорски съвет“) и чл. 150, ал. 3 от Конституцията, както са въведени с §1, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 и 21 от Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.) за противоконституционни като невалидни от датата на влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.). По силата на приетото решение посочените конституционни разпоредби запазват редакцията си преди влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.).

Комисията по професионална етика (Комисията) осъществява своята дейност въз основа на Закона за съдебната власт (ЗСВ), Правилника за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация, Правилата за работа на Съдийската колегия на ВСС, както и съобразно приетите от нея Вътрешните правила за работа на Комисията. Нейните правомощия са детайлно уредени в чл.19 от Правилата за работа на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период Комисията е функционирала в състав от петима членове на Съдийската колегия на ВСС като е била подпомагана от четирима правни експерти и един технически сътрудник от администрацията на ВСС.

КПЕ към СК на ВСС е провела 19 (деветнадесет) заседания през изтеклата година.

Въпросите, които са били предмет на разглеждане, обсъждане и решаване по време на проведените заседания на КПЕ към СК на ВСС са в няколко основни направления:

1. Изготвяне на становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и на кандидатите за заместник – административни ръководители.

2. Разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица.

3. Разглеждане на сигнали, съдържащи данни за наличие на несъвместимост на съдии, съгласно чл. 195б от ЗСВ.

4. Даване на указания на органите по въпроси, свързани с прилагането на КЕПБС и Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата.

Комисията продължи спазването на възприетия от нея подход да публикува на Интернет страницата на ВСС протоколите от своите заседания. На същото място са публикувани и Вътрешните правила за работа на Комисията.

1. Извършване на проучвания, събиране на необходимата информация и изготвяне на становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и на кандидатите за заместник – административни ръководители.

Във Вътрешните правила за организацията и дейността на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет детайлно е разписана процедурата по събиране на необходимата информация за изготвяне на становищата относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и кандидатите за заместник административни ръководители.

Съгласно чл. 20 от Вътрешните правила, при изпълнение на правомощията си по чл. 37, ал. 9 от ЗСВ, Комисията събира необходимата информация като извършва проверки и справки в публични и вътрешни регистри и органи, както следва:

- изготвя писма до Главния прокурор на Република България и главния инспектор на ИВСС с искане да се предостави информация за наличие на постъпили сигнали и извършвани проверки срещу магистрата, и до местната Комисия по професионална етика, която да изготви становище за нравствените качества на кандидата;

- относно класираните кандидати за първоначално назначаване в органите на съдебната власт се изискват служебни характеристики от последната месторабота на кандидата;

- служебно се извършва проверка в деловодната система на ВСС за наличието на сигнали и извършвани проверки за участниците в конкурсите. Изготвя се справка за наличие или не на такива сигнали и проверки, която обхваща последните 5 години до момента на изготвянето на становището;

- изготвят се справки за наличие на несъответствия между подадените декларации от магистратите пред Сметна палата и Инспектората към ВСС и имотното им състояние;

- изискват се справки от комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействието с ИВСС“ към СК на ВСС за наличие на дисциплинарни производства срещу магистратите;

- изискват се справки от АВСС и ИВСС за постъпили сигнали по ЗПУКИ, наличие на висящи производства или влязъл в сила акт на ИВСС;

- относно кандидатите за административни ръководители в органите на съдебната власт се извършват проверки в печатните и електронни медии

за информация, която да поставя под съмнение притежаваните нравствени качества от кандидата.

След събиране на цялата информация и анализ на събраните данни, КПЕ към СК на ВСС изготвя становище за притежаваните нравствени качества на съответния кандидат, което съдържа заключение за наличието или липсата на данни, поставящи под съмнение високите нравствени качества и публичната репутация на кандидата.

При всяко назначение Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет извършва преценка за притежаваните нравствени качества на кандидатите на база на изготвените становища от Комисията.

В изпълнение на това си правомощие през 2024 г. КПЕ към СК на ВСС е изготвила и приела **257** броя становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите, участващи в различни конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, от които:

- **34** за административни ръководители, от които **2** за апелативни съдилища, **2** за Софийски градски съд, **3** за Софийски военен съд, **4** за административни съдилища, **4** за окръжни съдилища, **19** за районни съдилища ;

- **19** за заместници на административните ръководители, от които **1** становище за Апелативен съд Бургас, **2** за военни съдилища – София и Сливен, **5** за административни съдилища; **6** за окръжни съдилища, **5** за районни съдилища.

- **204** за първоначално назначаване, преместване и повишаване в съдилищата, от които **48** за първоначално назначаване в РС; **30** за повишаване в АпС – ГО; **26** за повишаване в АпС – НО, **23** за повишаване в АпС – ТО, **20** за повишаване във ВАС и **17** за повишаване във ВКС.

- **40** за младши съдии.

През периода са изготвени общо **436** броя писма с искане за предоставяне на информация от различни институции и органи на съдебната власт по процедури и конкурси и са изготвени **348** броя справки във връзка с изготвянето на становищата за притежаваните нравствени качества от кандидатите в конкурсни процедури.

2. Разглеждане и решаване на преписки, образувани по постъпили жалби и сигнали от граждани и юридически лица.

Другата основна дейност на КПЕ към СК на ВСС и през 2024 г. е разглеждането и вземането на решения по жалби и сигнали от граждани, юридически лица и магистрати, постъпили във ВСС, получени по пощата, по електронен път, чрез Унифицираната система за приемане и обработване на жалби и сигнали и формата за контакт, публикувана на Интернет страницата на ВСС с твърдения за нарушения, извършени от

съдии на правила и норми, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Разглеждането на постъпващите във ВСС жалби и сигнали се извършва по реда на Вътрешни правила за организация на работата с предложенията и сигналите, които постъпват във Висшия съдебен съвет, приети с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 12 от 30.05.2019 г. на основание чл. 39, ал. 2 от Правилника за организацията на дейността на ВСС и на неговата администрация /Вътрешните правила/. Съгласно Вътрешните правила, постъпилите във ВСС предложения и сигнали се регистрират в деня на получаването им в деловодната система на ВСС, след което се насочват с резолюция на главния секретар на ВСС към началник отдел „Правно обслужване и нормативна дейност“ в дирекция „Правна“ на ВСС. Началник отдел ПОНД в дирекция „Правна“ извършва разпределение на постъпилите предложения и сигнали на експертите от отдела. Експертите от отдел ПОНД анализират получените предложения и сигнали с оглед установяване на относимостта им към компетентността на ВСС и неговите колегии и изготвят проекти на решения. Експертът извършва предварително проучване с оглед идентифициране на подателя /проверка за анонимност/, проверка за наличие на предходни сигнали с идентично съдържание от същия подател, на които вече е отговоряно, проверка за компетентност, наличие на други структурни звена, към които е насочен сигнала и др., както и правен анализ на поставените в предложението или сигнала въпроси. Проверките приключват с проект на решение, в което се отразяват твърденията на подателя и предмета на предложението или сигнала и предложение за решение. Проектът на решение и последващото администриране на сигналите се обуславят от съдържащите се в тях твърдения, като такива сигнали, които са от компетентността на КПЕ се внасят за разглеждане в заседание. Изготвеният проект на решение по предложение или сигнал, които са от компетентността на КПЕ към СК /сигнали във връзка с изготвянето на становища за нравствените качества на кандидатите за заемане на длъжности в органите на съдебната власт, сигнали за несъвместимост, сигнали, съдържащи данни за нарушения на етични правила и норми/, се предоставя на председателя на КПЕ за запознаване и преценка за включване в дневен ред за заседание на КПЕ. При необходимост, свързана с правилната квалификация на предложението или сигнала, същите се докладват на КПЕ с изрично отбелязване на основанието за това.

През отчетния период в заседания на КПЕ към СК на ВСС са разгледани и решени общо **60** броя преписки, образувани по жалби и сигнали. В това число **23** от тях са изпратени по компетентност на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт, по **9 бр.** преписки е взето решение и е изпратен отговор на жалбоподателя, че поставените въпроси са извън правомощията на КПЕ към СК на ВСС, по

10 бр. преписки е изпратен отговор по конкретно поставените въпроси, 8 бр. преписки са разгледани и изпратени по компетентност на други органи /ИВСС, Главния прокурор/, включително е образувано **1** производство за установяване на несъвместимост по чл. 195б от ЗСВ и са разглеждани **3 бр.** производства за установяване на несъвместимост, открити през предходния отчетен период.

3. Разглеждане на сигнали, съдържащи данни за наличие на несъвместимост на съдии, съгласно чл. 195б от Закона за съдебната власт.

3.1. С решение по протокол № 20/23.11.2023 г. КПЕ към СК на ВСС е открила процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195б, ал. 1, т. 3 ЗСВ по отношение на Д. К., съдия в РС – Плевен. Процедурата е открита във връзка с препратен от ИВСС сигнал от П. Д. П., кметски наместник на с. Кашин. В сигнала се твърди, че съдия Д. К. от РС – Плевен уронва престижа на съдебната власт, тъй като е имал действаща фирма към 2000 г., докато е бил прокурор в РП – Плевен, а впоследствие и като съдия. Според жалбоподателят е налице несъвместимост по чл. 132, ал.1, т.4 от ЗСВ /отм./, съответно чл. 195, ал. 1, т.3 от Закона за съдебната власт в редакцията му след 2007 г. Със същото решение от 23.11.2023 г. КПЕ към СК на ВСС е приела писмените доказателства, приложени към сигнала и е решила копие от сигнала да се изпрати на съдия Д. К. с искане за предоставяне на становище по изложените в сигнала твърденията и представяне на доказателства в 14 дневен срок от уведомяването.

На заседание на Комисията, проведено на 18.01.2024 г., е разгледано постъпило становище от съдия Д. К. В него с обиден и критичен тон изразява недоволство, че е проверяван за събития от преди 24 години, което му пречи да изпълнява служебните си задължения. Отправя упрек и към ОС – Плевен и РП – Плевен, които се занимават със сигналите на П. П. с „изключителна прецизност“. Твърди, че всички тези проверки натоварват психиката му.

По същество е посочил, че не разполага с решение за заличаване на търговеца. По негова молба за издаване на удостоверение за заличаване на ЕТ, от Търговския регистър в Плевен отговорили, че не могат да издадат удостоверение за несъществуващо обстоятелство.

Пояснява, че задължение на купувача по договора за продажба на търговско предприятие, е да предприеме действия за вписване на извършената продажба. Отново е обяснил дейността на едноличния търговец и факта, че търговската дейност е била преустановена още преди продажбата на предприятието.

В заключение, съдия Кирилов уведомява КПЕ към СК на ВСС, че и при най – добро желание повече информация не може да предостави.

Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е взела решение да се присъединят към преписката следните документи и доказателства:

1. Становище по сигнал вх.№ 25525/06.10.2023 г. по описа на ИВСС (наш вх.№ ВСС-6396/08.11.2023г.);

2. Копие на жалба от П. Д. П., кметски наместник на с.Къшин, общ. Плевен, адресирана до М. П., зам.главен прокурор (приложение към становището по т.1);

3. Копие на сигнал от П. Д. П., адресиран до Градска прокуратура – София (приложение към становището по т.1);

4. Писмени становища от съдия Д. Х. К. от 08.12.2023 г. и от 08.01.2024 г.;

5. Копие на нотариално заверен договор за наем на земеделски земи, пасища, мери и ливади от Общинския поземлен фонд № 387/19.08.2019г.;

6. Копие на удостоверение за регистрация на животновъден обект № 101/10503 25.04.2018г.;

7. Копие на нотариално заверен договор за продажба на фирма на ЕТ „Димитър Христофоров – Дита“ и търговско предприятие от 25.05.1999г.;

8. Копие на декларация за имущество и интереси по чл.175б, ал.1 ЗСВ (служебно разпечатана от сайта на ИВСС);

9. Служебно направени справки в Търговския регистър, регистър БУЛСТАТ и Национален земеделски регистър.

Взето е и решение да се изпрати писмо до НАП с искане за предоставяне на информация относно декларирани доходи от съдия Д. Х. К. за последните три години, в частност доходи от лично стопанство за отглеждане на коне с цел спорт, както и да се изпратят покани за изслушване на съдия Д. Х. К. и П. Д. П., кметски наместник на с. Кашин.

На заседание на Комисията, проведено на 11.04.2024 г. са изслушани П. П., кметски наместник на с.Къшин и Д. К., съдия в РС – Плевен, във връзка с откритата процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195б ЗСВ. Комисията е приела и присъединила към преписката допълнително представени доказателства и е предоставила възможност на П. П. да предостави в едномесечен срок допълнителни писмени доказателства. С молба с вх. № ВСС-6396/23/23.04.2024 г. същият е депозирал „всички доказателства, които е събрал по отношение на изложените от него данни“. Видно от представената молба, същата няма характер на опис на представените с нея документи, а в описателна форма, на три страници, хронологично се проследява поредица от различни събития и действия, които устно бяха вече изложени на проведеното на 11.04.2024 г. изслушване на П. П. пред КПЕ към СК на ВСС.

Освен представените материали от П. П., с писмо с вх. № ВСС – 6396/22.04.24 г. съдия Д. К. приложено изпраща заверено копие на Удостоверение с рег. № РЗС-02-96-1/19.04.2024 г. от Министерство на земеделието и храните Областна дирекция „Земеделие“ – Плевен в уверение, че същият не е бил регистриран като земеделски стопанин и към настоящия момент няма регистрация.

С писмо с вх. № ВСС-6396/23/30.05.2024 г. съдия Д. К. представя копие от писмо с рег. № 94-770820.05.2024 г. на заместник-министъра на земеделието и храните по негово становище, изразено във връзка с изискани от Областния управител на Област Плевен и кмета на Община Плевен от МЗХ, в резултат на жалби от Пламен Петков, указания относно правото да стопанисва пасища. Видно от цитирания отговор Д. К. е регистриран по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), за което са издадени удостоверения от директора на Областна дирекция по безопасност на храните – Плевен. Сочи се, че издаването на тези удостоверения се извършва по законоустановена процедура, за която собственикът/ ползвателят на животновъдния обект е изпълнил определени ветеринарномедицински изисквания. Вписан е в официална справка с вида животни „коне“, което обстоятелство удостоверява допустимостта на г-н К. да участва в разпределението на пасища, мери и ливади от ОПФ. Обърнато е внимание, че неспазването на законоустановените процедури от страна на длъжностни лица и липсата на основание за забавяне или отказ са предпоставка за предявяване на съдебен или административен иск. Отглеждането на животни трябва да бъде по начин съответстващ на тяхното развитие и предназначение, на физиологичните им нужди и етологични особености, да имат необходимото пространство и свобода на движение, свободен достъп до места за хранене и т.н. Препоръчва се на Областния управител на Област Плевен и кмета на Община Плевен да разгледат становището на съдия Д. К. и да му бъдат осигурени необходимите условия за отглеждане на животните по начин, съответстващ на вида.

Постъпва и писмо с вх. ВСС-11380/24.09.2024 г. от д-р В. Х. – кмет на Община Плевен, с което препраща молба от П. П., по съществото си имаща характер на сигнал, с която го уведомява за обаждане и заплахи отправени от Д. К. към служителка на отдел „Екология“ към общината, за което знаел от нея самата.

На база събраната информация (вкл. и постъпилите материали, подробно описани по-горе), извършените служебни проверки, проучвания и всички необходими действия, включително и изслушване на П. П. и съдия Д. К., за установяване на твърдените в сигналите факти и обстоятелства е изготвен доклад. В него се съдържа подробна информация относно изнесените твърдения и данни, съдържащи се в сигнала от П. П.,

откриването на производството и всички действия, извършени в хода му, представените доказателства и проведените изслушвания.

Въз основа на установените факти и обстоятелства, в докладът се правят фактически и правни изводи за липса на несъвместимост за заемане на длъжност от съдия Д. К. от РС – Плевен в хипотезите на чл.195, ал. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ.

Комисията не констатира наличие на несъвместимост по чл.195, ал. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ по отношение на Д. К., съдия в РС-Плевен и с решение по т. 6.6. от протокол № 14/03.10.2024 г. прекратява производството за установяване на несъвместимост по чл. 195б от ЗСВ, открито с решение на КПЕ към СК на ВСС по протокол № 20/23.11.2023 г.

3.2. С решение на КПЕ към СК на ВСС по протокол № 20/23.11.2023 г., КПЕ към СК на ВСС е открила процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4 по отношение на съдия Я. Д., съдия в СРС. Процедурата е открита във връзка със сигнал от Т. Д. В сигнала се твърди, че за нарушение на чл. 195, ал. 1, т.3, чл. 213, чл. 217 от Закона за съдебната власт и чл. 5 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси /отм. 2018 г./ от страна на Д. Посочено е, че съдия Д. е председател на Съдийската комисия по артистично плуване към Българската федерация по плувни спортове и на Апелативната комисия. Цитирани са текстовете от ЗСВ, които са нарушени според жалбоподателката – чл. 195, ал.1, т. 3 , тъй като „участва в контролен орган на юридическо лице с нестопанска цел, което осъществява стопанска дейност....“; чл. 213 от ЗСВ, съгласно който съдия няма право да дава правни консултации, а тя „правораздава като председател на Апелативната комисия“. Цитиран е и текста от отменения още през 2018 г. ЗПУКИ.

Със същото решение от 23.11.2023 г. КПЕ към СК на ВСС е изискано становище от съдия Я. Д. по изнесените в сигнала данни.

На заседание на Комисията, проведено на 18.01.2024 г., е разгледано постъпилото становище от съдия Д. В него съдията е разяснила структурата на Българската федерация по плувни спортове, като е цитирала чл. 32 от Устава, съгласно който върховен орган на БФПС е общото събрание, управителен орган е Управителният съвет, а висши представителни органи са Президентът и Генералният секретар на БФПС. Съдия Д. участва в Съдийската комисия и в Апелативната комисия на БФПС, които съгласно чл. 34, ал. 2 подпомагат органите на управление и са регламентирани в глава „Помощни органи“. Видно от това нито съдийската, нито апелативната комисии са органи на управление или контролни органи на федерацията, те са помощни такива, които

подпомагат управителните органи в дейността им, но без право на обвързващи решения.

Съдия Д. твърди още, че не получава възнаграждения за участието си в посочените помощни органи на БФПС. Квалифицирала е останалите твърдения в сигнала като „клевета“, злонамерени и накърняващи професионалната ѝ достойнство. В заключение становището ѝ е, че сигналът е пореден неоснователен сигнал и моли да бъде оставен без „последствия“.

С решение на КПЕ към СК на ВСС по протокол № 1 от 18.01.2024 г. Комисията е присъединила към преписката следните документи и доказателства:

1. Становище от съдия Я. Ц. Д. от 19.12.2023г.;
и получените по служебен път от публични регистри;
2. Устав на Българската федерация по плувни спортове;
3. Справка от регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;
4. Копие на декларация за имущество и интереси по чл.175б, ал.1 ЗСВ.

Със същото решение е изискана и информация от Националната агенция по приходите (НАП) относно декларираните доходи от съдия Я. Д. за последните три години, в частност възнаграждения, получени от Българската федерация по плувни спортове (БФПС) и от БФПС информация каква длъжност/и заема Я. Ц. Д. в Българската федерация по плувни спортове към настоящия момент и получава ли възнаграждение за заеманите длъжности или за участие в съдийски комисии при провеждане на състезания.

На заседание, проведено на 08.02.2024 г. е изслушана съдия Я. Ц. Д.

След проведеното изслушване и последвалата дискусия Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС приема решение, с което отлага разглеждането на преписката за следващо заседание до получаване на информацията, изискана от НАП и БФПС.

На 20.02.2024 г. във ВСС е получен отговор от г-н Д. Б. – генерален секретар на БФПС, видно от който двете комисии, в които членува съдия Димитрова са помощни на УС органи. Сочи се, че по смисъла на Устава на организацията Я. Д. не е заемала длъжност в БФПС.

На 22.02.2024 г. във ВСС е получено писмо и от НАП, с което уведомяват, че съгласно чл. 74, ал. 1, т. 3 ДОПК поисканата данъчно-осигурителна информация може да се предостави само по искане на Главния инспектор на ИВСС. По разпореждане на председателя на КПЕ към СК, на 06.03.2025 г. е изпратено писмо до Главния инспектор на ИВСС с молба да изиска информация от НАП за декларираните от съдия Димитрова доходи. Информация за декларираните доходи за последните три години от съдия Я. Д. е постъпила от ИВСС с писмо, получено на 20.03.2024 г.

За резултатите от извършената проверка е изготвен доклад, съдържащ подробна информация относно изнесените твърдения и данните, посочени в сигнала от Т. Д., откриването на производството и всички действия, извършени в хода му, както и представените доказателства и изслушването на съдия Д.

Въз основа на установените факти и обстоятелства, в докладът се правят фактически и правни изводи за липса на несъвместимост за заемане на длъжност от съдия Я. Д. от СРС в хипотезите на чл.195, ал. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ.

Комисията не констатира наличие на несъвместимост по чл.195, ал. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ по отношение на Я. Ц. Д. съдия в СРС и с решение по т. 5.3. прекратява производството за установяване на несъвместимост по чл. 195б от ЗСВ, открито с решение по протокол № 20/23.11.2023 г. на КПЕ към СК на ВСС.

3.3. С решение по протокол № 22 от 14.12.2023 г. е открита процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195, ал. 1, т. 4 ЗСВ по отношение на съдия В. П. Процедурата е открита във връзка със сигнал от Ю. П., председател на Движение „Аз обичам Видин“. В сигнала се твърди, че под една от публикациите съдия П. е цитирал, че заема длъжност редактор в информационен сайт, което е несъвместимо със съдийската професия. Изложени са и твърдения за действия, с които се накърнява престижа на съдебната власт.

Със същото решение от 14.12.2023 г. КПЕ към СК на ВСС е изисквала становище от съдия В. П. по изложените в сигнала твърдения относно наличие на несъвместимост и представяне на доказателства в 14 дневен срок от уведомяването.

На заседание, проведено на 08.02.2024 г. е разгледано и обсъдено постъпилото становище от съдия В. П. от СРС. Съдия П. оспорва изцяло твърденията в сигнала. В него се сочи, че от м. март 2015 г. и до момента е член на редакционната колегия на електронно издание „Предизвикай правото!“ – неформална група от юристи, занимаващи се с научни дейности, популяризиране на юридическата наука, етиката, биоправото и др. Тази организация не е регистрирана като ЮЛ и е изцяло неформална. Твърди, че няма договор с организацията и не получава възнаграждение за дейността си като редактор и автор на статии. Приложено е писмо от Р. Н. – отговорен редактор в изданието, което подкрепя твърденията. Приложен е и актуален списък на публикациите му, от който е видно, че научните му интереси са много преди да стане редактор на сайта.

В заключение е пояснено, че дейността на всеки от редакторите на електронното издание се състои в преглед и рецензиране, съгласно правилата на изданието, на изпратените авторски материали на правна и философска тематика.

Към становището е приложен актуален списък на публикациите на съдия П., видно от които е, че научните му интереси датират дълго преди да стане редактор на сайта. Относно твърденията за предоставяне на правни консултации, посочва, че „вестникарска статия, написана от човек, който се занимава с наука, коментираща актуални правни проблеми /невисящи пред съд/ не може да се квалифицира като „правна консултация“, още повече такава насочена към колеги магистрати – прокурорите от Окръжна прокуратура – Стара Загора“. Статиите са безплатни, непоискани и с научен характер и като такива не могат да бъдат определяни на правни консултации. Изтъква, че борбата с плагиаторството е етичен дълг на всеки учен, а съдиите, прокурорите и следователите имат етични задължения не само при или по повод упражняване на магистратската си професия.

КПЕ към СК е присъединила към преписката постъпилото становище от съдия В. П., ведно с приложенията към него, както и копие на декларация за имущество и интереси по чл. 175б, ал. 1 ЗСВ и служебно направени справки в Търговския регистър. Със същото решение Комисията е възложила изпращане на писмо до НАП с искане за предоставяне на информация относно деклариран доход от съдия В. П. за последните три години.

С писмо с вх. № ВСС-11339/07.03.2024 г. НАП информира, че съдия В. П. е подал годишна данъчна декларация за 2021 г. по чл. 50 от ЗДДФЛ, в която е деклариран доход от трудови правоотношения със СРС и доход от друга стопанска дейност, получени от Висш адвокатски съвет в размер на 140 лева. За 2022 г. е деклариран освен трудовите доходи от СРС и доход от друга стопанска дейност в размер на 326 лева от издателски комплект „Труд и право“, 300 лева от издателство „Сиби“ и 300 лева от Висш адвокатски съвет. Писмото е присъединено като доказателство към преписката с решение на Комисията по протокол № 4/13.03.2024 г.

С писмо с изх. № ВСС-11339/28.03.2024 г. съдия Васил Петров е поканен да бъде изслушан на заседание на Комисията. Същият декларира, с писмо от 09.04.2024 г., че е уведомен за заседанието, но няма да присъства на него, няма нови доказателствени искания и поддържа изразеното вече становище.

Във връзка с получената от НАП информация, с писмо с изх. № ВСС-11339/30.07.2024 год., за целите на проверката, е поискано разяснение от съдия В. П. относно основанието, на което са получени горепосочените суми.

В негов отговор от 21.08.2024 г. (вх. № ВСС-11339) същият сочи, че както през 2021 г. и 2022 г., така и през 2020 г. има публикации на статии в специализираните юридически издания „Съвременно право“, „Юридически свят“, „Адвокатски преглед“ и „Собственост и право“.

Първите две списания са на издателство „Сиби“, сп. „Адвокатски преглед“ е издание на Висшия адвокатски съвет, „Собственост и право“ – на ИК „Труд и право“. Пояснено е, че посочените в писмото суми, декларирани в годишните данъчни декларации, са хонорари за публикувани в тези списания статии. Писмото е придружено с опис на публикации на В. К. П. – книги, студии, статии, критични бележки, отзиви и библиографии, вкл. от електронно издание „Предизвикай правото“, Съдийски вестник, преводи и редакции на преводи – общо 27 страници.

В рамките на отчетния период гореописаната процедура за несъвместимост по чл. 195б ЗСВ не е приключила.

3.4 Преписка с вх. № ВСС-9923/14.10.2024 – 2бр., образувана по становище на КПЕ към ОС – Кърджали, разгледано на заседание на Комисията, проведено на 07.11.2024 г. Становището е по повод извършена проверка от КПЕ към ОС – Кърджали по сигнал от Група „Заедно за Община Златоград“ при Общински съвет Златоград. Сигналите са срещу съдия А. Ч. от Районен съд - Кърджали, командирован в Районен съд - Златоград, като се твърди, че магистратът публично заявява, че след командироването му в Районен съд - Златоград ще „търси реванш от тези, които се противопоставят на действията на кмета на Община Златоград“, тъй като е бивш служител на Общината и в близки контакти с настоящия кмет на Община Златоград. Коментират се също политическите пристрастия на съдия Ч., като се изразява недоволство от публикации на същия в социалните мрежи, които са в подкрепа на провежданата от кмета на Община Златоград политика. Във връзка с изложеното в сигнала, КПЕ към Окръжен съд - Кърджали е изслушала подателите на сигнала, магистрата и други свързани лица. Изискала е и редица писмени доказателства, част от които, предоставени от „Районен център 112 – Кърджали“ и РУ – Златоград.

С оглед събраните по преписката данни и вследствие на извършената проверка КПЕ към Окръжен съд - Кърджали намира, че съдия А. Ч. е нарушил правилата, записани в т. 1.4, 2.1, 4.1 от Кодекса за етично поведение на българските съдии. За становището са уведомени авторът на сигнала и проверяваният магистрат. На основание чл. 10 и чл. 19 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата становището е изпратено и на КПЕ към СК на ВСС и органите по чл. 312 ЗСВ.

След направено обсъждане, КПЕ към СК на ВСС счита, че в преписка № ВСС-9923/2024 г. има данни за несъвместимо поведение на съдия Ч. по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 6, предл. второ, поради което са налице предпоставки за служебно образуване на производство за несъвместимост по чл. 195б ЗСВ.

С решения по т. 6 от протокол № 18/07.11.2024 г. Комисията:

- Приема за сведение становището на КПЕ към ОС – Кърджали.
 - Изпраща становището на КПЕ към ОС – Кърджали на МП, председателя на ВКС и административния ръководител – председател на ОС – Кърджали с оглед преценка за образуване на дисциплинарно производство по отношение на А. Ч., съдия от РС – Кърджали, командирован в РС – Златоград.
 - Изпраща писма до органите по чл. 312 ЗСВ с указания в 14-дневен срок от получаване на същите да уведомят КПЕ към СК на ВСС за предприетите действия относно изнесените констатации в становището на КПЕ към ОС – Кърджали.
 - Открива процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195б ЗСВ по отношение на А. Ч., съдия от РС – Кърджали, командирован в РС – Златоград.
- В рамките на отчетния период гореописаната процедура за несъвместимост по чл. 195б ЗСВ е открита, като последващите действия по нея са извършени през следващата календарна година.

4. Даване на указания на органите по въпроси, свързани с прилагането на КЕПБМ и Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата.

4.1. На заседание на 18.01.2024 г., Комисията е разгледала преписка с вх. № ВСС-14808/23/12.01.2024 г., образувана по запитване от председателя на РС – Благоевград. Председателят на РС – Благоевград пита дали с оглед новоприетия Кодекс за етично поведение на българските съдии е необходимо провеждането на нов избор на членове на КПЕ към РС – Благоевград при неизтекъл мандат на настоящите. Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е уведомила председателя на РС – Благоевград, че КЕПБС определя основни етични принципи на съдийската професия, както и правилата за тяхното прилагане. Съгласно чл. 39б от Закона за съдебна власт, в органите на съдебната власт се избират комисии по професионална етика, които осъществяват дейността си по прилагането на КЕПБС. Изборът на местни етични комисии, техните мандати и правомощия са регламентирани в ЗСВ и Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата и приемането на нов КЕПБМ не налага преизбирането на местните етични комисии.

4.2. На заседание, проведено на 31.05.2024 г., Комисията е разгледала запитване от председателя на КПЕ към РС – Пазарджик.

Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия, изпълняваща функциите на ВСС изпраща на Комисията по професионална

етика към Съдийската колегия, изпълняваща функциите на ВСС извлечение от протокол № 15/13.05.2024 г. ведно с отправено запитване от председателя на КПЕ при Районен съд – Пазарджик, по компетентност.

В него се сочи, че във връзка с открита процедура за придобиване на статут на несменяемост на И. П. – съдия в РС – Пазарджик е възникнала необходимостта от изготвянето на становище за притежаваните от нея нравствени качества.

Председателят на КПЕ при РС – Пазарджик посочва, че съдия И. П. е встъпила в длъжност „съдия“ в РС – Пазарджик на 23.10.2023 г. Считано от 25.10.2023 г. същата е командирована в РС – Велинград, а от 26.04.2024 г. е командирована в РС – Панагюрище за срок от три месеца.

При така изложената фактическа обстановка е отправено искане за даване на указания коя е компетентната комисия по професионална етика, която следва да изготви становището предвид обстоятелството, че от КПЕ при РС – Пазарджик нямат реални наблюдения върху въпросния магистрат.

КПЕ към СК на ВСС е изпратила отговор до председателя на КПЕ при РС – Пазарджик със следното съдържание:

Съгласно чл. 9, ал. 4 от Правилата: „В случаите, когато магистрат от един орган на съдебната власт е командирован в друг орган на съдебната власт, становище за този магистрат се изготвя от комисията на органа по назначаването, след съгласуване с комисията на органа на съдебната власт, в който е командирован“. Според изложените факти в конкретния случай становище за нравствените качества на съдия И. П. следва да бъде изготвено от КПЕ при РС – Пазарджик след съгласуване с КПЕ при ОС – Пазарджик.

5. Други дейности, извършени от Комисия по професионална етика към Съдийската колегия и по – значими преписки, разгледани от КПЕ към СК на ВСС

5.1. Изменение на Кодекса за етично поведение на българските съдии. Преписка с вх.№ ВСС-5931/04.04.2024 г. – писмо от МФ и преписка с вх. № ВСС-7269/29.04.2024 г. – писмо от МП във връзка с препоръки на Европейската комисия за демокрация чрез право за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии.

В Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ, е постъпило писмо от г-н А. В., в качеството му на министър на финансите. В същото се отправя молба за предприемане на необходимите действия за изпълнение на направените от Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) препоръки за изменение и допълнение на

Кодекса за етично поведение на българските съдии, приет с решение по протокол № 34/24.10.2023 г. от Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и одобрен с решение по протокол № 30/30.10.2023 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет. Молбата е отправена във връзка с необходимостта от гарантиране на цялостното изпълнение на етап № 219 „Укрепване на капацитета на Инспектората на Висшия съдебен съвет за превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт“ от Реформа C10.R2 „Противодействие на корупцията“ от Националния план за възстановяване и устойчивост.

По същество предложенията за ревизиране на Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на Венецианската комисия са следните:

- добавяне на възрастта, сексуалната ориентация и уврежданията в списъка на забранените основания за неравно третиране;

- разработване на задължение съдийските асоциации, съвета на съдебната власт и/или председателя на съда да се обръщат към обществеността и да изясняват фактите в отговор на публичната критика към съдия или неговото/нейното решение;

- определяне на правила за постъпване на сигнали и разкриване на неправомерно поведение на работното място, както и изискванията за поверителност, които следва да са налице при такова разкриване;

- разглеждане на външните дейности на съдиите, като лекции, семинари, публикации, участие в синдикати и професионални асоциации.“

Предвид искането на министъра на финансите за предприемане на действия по изпълнение на препоръките във възможно най-кратък срок, с писмо с изх. № ВСС-5931/07.05.2024 г., същият е уведомен, че приемането и одобрението на Кодекс за етично поведение на българските съдии е извън очертаната в чл. 130б КРБ компетентност на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет.

Мотивите за изразеното в писмото становище са следните: „На 06 октомври 2023 г. в Държавен вестник е обнародван ЗИД на Закона за съдебната власт, в чийто чл. 30, ал. 2, т. 23 и чл. 30, ал. 5, т. 23 изрично се вменява законова делегация на Висшия съдебен съвет по приемането на Кодекс за етично поведение на българските съдии и Кодекс за етично поведение на българските прокурори и следователи, като се разписва и специална процедура – приемане от съответната колегия на Висшия съдебен съвет с последващо одобрение от Пленума на Висшия съдебен съвет.

Съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на Конституцията на Република България (обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.) след закриването на досегашния Висш съдебен съвет и до избирането на нов Висш съдебен съвет, Съдийската колегия на досегашния Висш съдебен съвет изпълнява функциите на новия орган, възложени му изрично с чл. 130б, ал. 2 (с изкл. на чл. 130б, ал. 2, т.

2) КРБ. Аналогична е и разпоредбата на § 31, ал. 1 от ПЗР на Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 18 от 01.03.2024 г.), която отново изрично подчертава, че правомощията на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет са единствено тези, изрично разписани в чл. 130б, ал. 2 КРБ. Тоест Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, към настоящия момент не разполага с необходимата законова делегация за приемане на изменение и допълнение на Кодекса.

На 29.04.2024 г. по електронна поща постъпва писмо от директора на дирекция „Стратегическо развитие и програми“ в Министерство на правосъдието, с което Комисията е уведомена за проведени разговори на министъра на финансите с представители на Европейската комисия, в хода на които отново е поставен въпросът за предприетите от страна на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет действия по промяна на обсъждания акт. Отправя се и молба за предоставяне на актуална информация.

Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС отлага разглеждането на отправените от Венецианската комисия препоръки за изменение на Кодекса за етично поведение на българските съдии до приемането на нормативни промени, които предоставят съответната компетентност за това на Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, като за това решение е уведомен директорът на дирекция „Стратегическо развитие и програми“ в Министерство на правосъдието.

На 10.06.2024 г. постъпва последващо писмо с вх. № ВСС-5931/10.06.2024 г. от Министерство на финансите, с което е отправена поредна молба за съдействие относно изготвянето на проект на КЕПБС съобразен с препоръките на Венецианската комисия.

На заседание на КПЕ към СК, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ, проведено на 04.07.2024 г., е разгледано писмо с вх. № ВСС-9113/25.06.2024 г. от Министерство на правосъдието, с което се предлага да бъде организирана среща във връзка с изпълнението на препоръките на Венецианската комисия в периода от 8-ми до 12-ти юли 2024 г. В него е отбелязано, че срещата е с цел цялостното изпълнение на ангажиментите по ПВУ и конкретно необходимостта от докладване на успешното финализиране на етап 219. С решение по т. 5 от протокол 10/04.07.2024 г. на КПЕ са определени представители от страна на органа, които да вземат участие в срещата. Определени за участие в срещата в МП са г-жа Олга Керелска и г-жа Цветинка Пашкунова.

След проведената среща, на заседание на Комисията от 15.07.2024 г., същата е обсъдила промени в Кодекса за етично поведение на българските съдии, които са изцяло съобразени с препоръките на Венецианската

комисия и е приела предложения за изменения и допълнения на Кодекса за етично поведение на българските съдии. С решение по 1.2. от протокол № 11/15.07.2024 г. проектът на КЕПБС с приетите изменения и допълнения е изпратен на Министерство на правосъдието и Министерство на финансите, като същите са информирани, че акта е предоставен на органите на съдебната власт за изразяване на становище. В изпълнение на решение по т. 1.3. проектът на КЕПБС с приетите изменения и допълнения е изпратен за сведение и предложения на всички съдилища в Република България като им е предоставен двуседмичен срок. Проектът на КЕПБС с приетите изменения и допълнения е изпратен за сведение и предложения и на Съюза на съдиите в България, Българска съдийска асоциация и Асоциация на българските административни съдии, както и на членовете на Съдийската колегия за запознаване.

На заседание, проведено на 02.12.2024 г. Комисията е разгледала проект за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии ведно с постъпилите становища от органите на съдебната власт. В определения с решението на КПЕ към СК срок са постъпили становища от Административен съд – Перник, Районен съд – Търговище, Апелативен съд – Велико Търново, Асоциацията на българските административни съдии, както становище от административния ръководител на Районен съд – Ардино.

След проведено задълбочено обсъждане и анализ на постъпилите предложения от органите на съдебната власт КПЕ към СК на ВСС с решение по т. 5.1. от протокол № 19/02.12.2024 г. е приела проект за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии. В изпълнение на решение по т. 1.2. от същия протокол е внесла за обсъждане проекта за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии в заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет с предложение да вземе следното решение:

- На основание чл. 30, ал. 5, т. 23 от Закона за съдебната власт, приема проекта за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Кодексът за етично поведение на българските съдии е приет с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 46/10.12.2024 г.

На основание чл. 30, ал. 2, т. 23 от Закона за съдебната власт кодексът е одобрен с решение на Пленума на ВСС по протокол № 15/12.12.2024 г.

5.2. На заседание, проведено на 14.10.2024 г. Комисията е обсъдила проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация. След проведеното обсъждане на Правилник за изменение и

допълнение на Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация, Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е изразила положително становище по предложениия проект на акт, като е направила следните предложения:

- в чл. 11, т. 14 да се заличат думите „в качеството му на говорител“;
- чл. 21, ал. 2 да се допълни, като разпоредбата придобие следната редакция:

„Постоянният състав на Съвета за координиране се състои от членове, определени от Пленума на Висшия съдебен съвет и в него се включват членове на Съдийската и Прокурорската колегия (да се посочи броят им, например по двама от съответната колегия), както и служители от администрацията на Висшия съдебен съвет, определени от главния секретар на Висшия съдебен съвет.

Решението на Комисията по професионална етика е предоставено на Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет за последващи действия.

5.3. Преписка с вх.№ ВСС-12706/23/26.01.2024 г., образувана по жалба от Екатерина Николова, съдия в РС – Благоевград, препратена от КПЕ към ОС – Благоевград.

Сигналът е във връзка с етична преписка № 11/23г. на КПЕ към ОС – Благоевград, образувана по сигнал от Е. Н. Изразява недоволство от становището на КПЕ към ОС – Благоевград по подадения от нея сигнал, в частност от факта, че не е поканена да бъде изслушана и по необясними причини са поканени съдия К. И. и съдия А. И. Твърди, че КПЕ към ОС – Благоевград безкритично е приела само обясненията на А. И. по „наведените от него недопустими, крайно неприемливи, обидни и негативни квалификации за съда и работещите в него“ и твърдението му, че тези квалификации са „художествени похвати“. Независимо от това, Е. Н. счита, че И. „категорично е накърнил или поне поставил в риск, както доброто професионално име“ на съдиите, така и авторитета на съдебната институция, за която е внушено, че била „послушен и удобен съд“, в който работят „съдии под натиск“. Счита, че КПЕ към ОС – Благоевград е negliжирала сериозността на проблема и не е отчела негативните вреди, които са настъпили за авторитета на съда и съдиите, работещи в него и особено за съдия К. И. като участник в процедурата за избор на административен ръководител на РС – Благоевград. Счита, че решението на КПЕ към БЛОС не кореспондира на обективните факти и с тълкуването и прилагането на КЕПБС. Отправя молба КПЕ към СК на ВСС да извърши повторна „обективна и/или допълнителна проверка“ и да прецени дали

описаното в сигнала поведение на съдия А. И. кореспондира с етичните принципи на КЕПБС.

След проведено обсъждане, Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС приема решение да се изпрати писмо на председателя на КПЕ към РС – Благоевград със следното съдържание:

Проверки по сигнали за наличие на поведение на съдии, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБС, се извършват от комисиите по професионална етика в съдилищата в изпълнение на правомощията, регламентирани в Правилата за организацията и дейността им, приети от СК на Висшия съдебен съвет.

В органите на съдебната власт се избират комисии по професионална етика, които подпомагат съответната Комисия по професионална етика към СК и ПК на ВСС при осъществяване на правомощията и по чл. 37, ал. 9, като дават становище за нравствените качества на съдиите, прокурорите и следователите от съответния съд, прокуратура, следствен отдел или Националната следствена служба. Комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт са тези, които осъществяват дейността си по прилагането на Кодекса за етично поведение на българските съдии в съответствие с правилата за организацията и дейността им, приети от съответната колегия на Висшия съдебен съвет.

Съгласно чл. 10 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата, местните етични комисии извършват проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБС. Основанията и редът за извършване на проверки са очертани в същите правила, като изготвените становища за резултатите от извършените проверки са окончателни и не подлежат на контрол.

КПЕ към СК на ВСС не разполага с правомощия да ревизира становищата на местните етични комисии, като ги отменя, изменя или допълва, нито има правомощия да извършва самостоятелни проверки за нарушения на КЕПБС от страна на магистрати.

5.4. Преписка с вх. № ВСС-14988/23/12.02.2024 г., образувана по възражение от И. А. К., ДСИ при РС – Сливен. Изразено е недоволство от получен отговор от КПЕ към СК. Жалбоподателят твърди, че не е получил отговор на поставените въпроси за неправомерно разходване на средства в съда, както и че не е извършена проверка за нарушаване на етични правила от съдия К. Комисията по професионална етика към Съдийската колегия взема решение, съгласно което е изпратен отговор на жалбоподателя със следното съдържание:

Всички сигнали, които постъпват във ВСС се разглеждат по реда на Вътрешните правила за организация на работата с предложенията и сигналите, които постъпват във ВСС. КПЕ към СК е разгледала подадения

от Вас сигнал и основавайки се на данните в него и правомощията си, е взела решение, съгласно което сигналът е изпратен на административния ръководител на ОС – Сливен за проверка на организацията на дейността на РС – Сливен, съгласно чл.86, ал.1, т.6 от ЗСВ.

Проверки по сигнали за наличие на поведение на съдии, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБС, се извършват от комисиите по професионална етика в съдилищата в изпълнение на правомощията им по чл. 10 от Правилата за организацията и дейността им, приети от СК на Висшия съдебен съвет. За да се извърши проверка по сигнал, в него трябва да се съдържат твърдения, подкрепени със съответните данни, които да сочат, че с конкретно действие или бездействие съдията е нарушил някой от принципите в кодекса. В подадения от Вас сигнал се съдържат твърдения за извършени нарушения на етични принципи, но конкретните оплаквания са относно дейността на съдия Кирилова в качеството ѝ на административен ръководител на съда.

Във връзка с искането Ви за извършване на нова проверка, следва да имате предвид, че решенията на КПЕ към СК по сигнали са окончателни и не подлежат на преразглеждане или контрол.

Относно въпросите, свързани с разходването на бюджетни средства от административния ръководител, следва да имате предвид, че ежегодно с приемането на бюджета на съдебната власт и разпределението му, Пленумът на Висшия съдебен съвет е утвърдил указания за изпълнение на бюджета на съдебната власт за съответната година, които се изпращат на всички органи. За 2023 г. указанията са приети с решение на Комисия „Бюджет и финанси“ с делегирани правомощия с решение на Пленума на ВСС от 13.07.2023 г., по протокол на КБФ от 23.08.2023 г.

5.5. Преписка с вх.№ ВСС-1465/23.04.2024 г., образувана по възражение срещу становище на КПЕ към АпС – Варна във връзка със сигнал от Н. Ц. Н.

Изразеното недоволство е от становище на Комисия по професионална етика към Апелативен съд, гр. Варна по повод извършена проверка по сигнал от Н. Н., в който се съдържа оплакване от поведението, отношението и предприети редица действия от страна на съдия Н. Д. от Окръжен съд, гр. Варна в качеството му на съдия-докладчик по гр. дело по описа на съда. Становището на Комисията по професионална етика към Апелативен съд, гр. Варна е в посока, че не намира за установено наличието на допуснато нарушение на правилата на Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на съдия Н. Д.

Жалбоподателят счита, че становището е формално, едностранчиво, непълно и необективно, поради което отправя искане за извършване на проверка от страна на КПЕ към СК на ВСС за прецизиране дейността на КПЕ към Апелативен съд, гр. Варна, както и да се дадат съответни

указания на местната комисия. Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е приела решение, в изпълнение което на жалбоподателя е изпратено писмо със следния текст:

Във връзка с преписка № ВСС-1465/2024 г., образувана по Ваш сигнал от 23.04.2024 г., в който изразявате недоволство от изготвено от Комисията по професионална етика към Апелативен съд, гр. Варна становище по Ваш сигнал, Ви уведомяваме следното:

Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет не разполага с правомощия да се произнася по становищата на местните етични комисии, като ги отменя, изменя или допълва, нито има правомощия да извършва самостоятелни проверки за нарушения на Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на магистрати.

Съгласно чл. 37, ал. 9 от Закона за съдебната власт, Комисиите по професионална етика към колегиите извършват проучвания, събират необходимата информация и изготвят становище относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и на кандидатите за заместник-административни ръководители.

В съдилищата се избират комисии по професионална етика, които подпомагат Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет при осъществяване на правомощията ѝ по чл. 37, ал. 9 ЗСВ, като дават становище за нравствените качества на съдиите от съответния съд. Комисиите по професионална етика в съдилищата са тези, които осъществяват дейността по прилагането на Кодекса за етично поведение на българските съдии в съответствие с правилата за организацията и дейността им, приети от Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

Съгласно чл. 10 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата, комисиите извършват проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските съдии. Основанията и редът за извършване на проверки са регламентирани в същите правила, като изготвените становища с резултатите от извършените проверки са окончателни и не подлежат на контрол.

С оглед на това Вашият сигнал е извън правомощията на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет.

5.6. На заседание проведено на 27.05.2024 г., Комисията по професионална етика е приела отчет за дейността на Комисията за 2023 година.

5.7. На заседание, проведено на 31.05.2024 г., КПЕ е разгледала и изразила становище по проект на Закон за съдебната власт. Във връзка с приетите изменения в Конституцията на Република България (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г.) и произтеклата от тях структурна реформа на ВСС, последният беше разделен на два отделни съвета – Висш съдебен съвет и Висш прокурорски съвет. Редом с останалите съществени изменения в глава „Съдебна власт“ от КРБ тази реформа обуславя необходимостта от промяна на устройствения закон на съдебната власт. В тази връзка Министерство на правосъдието е изготвило и публикувало на интернет страницата си проект на изцяло нов Закон за съдебната власт (ЗСВ). С решение по протокол № 1/18.03.2024 г. на Комисията по правни въпроси към СК на ВСС, проектът на ЗСВ, ведно с мотивите към него, са изпратени на всички постоянни комисии на колегията за становище по отношение на отделните части от законопроекта.

В приетото от КПЕ становище са отразени следните основни съображения:

Според Комисията към настоящия момент в закона се съдържат само определени норми за етично поведение, които не са систематизирани, дори напротив - откриват се в различни части на закона съобразно спецификата на конкретната уредба (напр. конфликт на интереси, забрана за даване на правни консултации, конфиденциалност и т.н.). Препоръчаният от Венецианската комисия по-изчерпателен подход, включващ в закона основните етични принципи на съдиите, е залегнал в изготвения проект, като необходимостта от кодифицирането им е намерила отражение в текста на чл. 195, ал. 1. Видно от него, в цитираната разпоредба дословно са инкорпорирани всички основни принципи съдържащи се досега в КЕПБС. Подобен подход би могъл да доведе до затруднения от практически характер при евентуална бъдеща промяна на закрепената на законово ниво уредба на етичните правила. Има вероятност този въпрос да придобие актуалност съвсем скоро след приемане на обсъждания проект на ЗСВ доколкото в изпратеното съвместно становище на Венецианската комисия и Генерална дирекция „Права на човека и върховенство на закона“ на Съвета на Европа относно Кодекса за етично поведение на българските съдии, цитирано по-горе, се съдържат и някои препоръки касаещи не само механизма за прилагането им, но и самите етични принципи.

Новост представлява регламентираното в чл. 80, ал. 2 от проекта на ЗСВ правомощие на КПЕ към СК на ВСС да се произнася по становищата

на местните етични комисии. В тази връзка следва да се посочи, че в практиката на КПЕ към СК на ВСС обжалването на такива становища са единични случаи предвид обстоятелството, че етичните становища изготвени от местните етични комисии в масовия случай са положителни, което предполага ниската практическа стойност на това предложение. Независимо от това и доколкото все пак съществуват случаи на такова обжалване, тази разпоредба би могла да остане. Съществуват обаче няколко случая на възражения срещу изготвени от КПЕ към СК на ВСС становища за притежавани етични качества на съдии, участващи в конкурси за повишаване и преместване и в конкурсни процедури за избор на административни ръководители. Поради изтъкнатото считаме, че е необходимо включване на именно такова правомощие за разглеждане на възражения срещу изготвени от КПЕ към СК на ВСС становища за етични качества на съдии участници в конкурсни процедури. Предложената редакция на предл. второ на чл. 80, ал. 2 от проекта на ЗСВ, съгласно която КПЕ към СК на ВСС изготвя становища по етични въпроси регламентира правомощие на Комисията да изготвя отговори на поставени от съдиите въпроси свързани с приложението на етичните правила.

Считаме, че институтът на несъвместимостта е в недостатъчна степен уреден в действащия ЗСВ, което поражда практически затруднения и дава поле за различни интерпретации и тълкувания и създаване на противоречиви практики. Ето защо липсата на по-детайлна регламентация на процедурата по несъвместимост на съдиите в настоящия проект на нов ЗСВ би могла да се характеризира като негов пропуск. Единствените промени в този раздел касаят възможността съдиите да заемат длъжност „изборен член на ВСС“, както и предвидените допълнителни възможности за получаване на възнаграждение съдържащи се в чл. 204, ал. 2, т.1 ЗСВ (сега чл. 195, ал. 2, т.1 ЗСВ) - за лекторска дейност и участие в комисии във връзка с професионалното качество. Считаме, че по-детайлна регламентация се налага в чл. 204, ал. 1, т. 4 от проекта на ЗСВ (сега чл. 195, ал. 1, т. 4 ЗСВ) по отношение характера на възнагражденията за извършване на дейност по договор или по друго правоотношение, тъй като няма яснота дали става въпрос за постоянно възнаграждение и постоянно осъществяване на дейност или за такова получено за ad hoc извършена дейност.

По отношение комисиите по професионална етика, избирани в органите на съдебната власт не се установява промяна в уредбата и предложените текстове са идентични с текстовете в действащия ЗСВ.

Нов момент в проекта представлява разширеният обхват на прилагане на етичните принципи доколкото в него са включени членовете на Инспектората на ВСС (чл. 195, ал. 3 от проекта на ЗСВ). В този случай следва да се обърне внимание на противоречието на този текст с текста на Кодекса за етично поведение на българските съдии, според който

последният е приложим по отношение на всички съдии и членовете на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, но не и спрямо инспекторите от ИВСС.

Новото положение в проекта на ЗСВ предвижда извеждане на нарушенията на етичните кодекси като самостоятелно дисциплинарно нарушение. Особеност представляват два момента в тази регламентация. На първо място като елемент от състава на нарушението е отпаднало накърняването престижа на съдебната власт (съгласно действащия чл. 307, ал. 3, т. 3 ЗСВ дисциплинарно нарушение е „действие или бездействие, включително нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските съдии, съответно Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи, което накърнява престижа на съдебната власт“). Доколкото не всяко нарушение на етичните правила представлява действие, уронващо престижа на съдебната власт, което от своя страна предполага съпътстваща го публичност (т. 60. 2 от Вътрешните правила за дисциплинарната дейност на Съдийската колегия на ВСС), то нарушенията на етичните правила действително не е необходимо да съдържат този елемент. От друга страна обаче законодателят е предвидил, че нарушението на КЕПБС не следва да е маловажно. Липсата на легална дефиниция на това понятие предполага риск от извършване на субективна преценка за всеки конкретен случай, поради което не следва да бъде пренебрегвана необходимостта от дефинирането му на законово ниво.

Комисията е приела гореизложеното становище по проекта на Закон за съдебната власт и го е изпратила на Комисия „Правни въпроси“ към Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, по компетентност.

5.8. На заседание, проведено на 19.06.2024 г. КПЕ е разгледала писмо с вх. № ВСС-7461/09.05.2024 г. от Върховна прокуратура, отдел 10 „Инспекторат“. С него е отправено предложение за обсъждане и фиксиране на времеви период, в чиито рамки да бъде проверявана наличната информация, изискуема на основание чл. 37, ал.9 ЗСВ за съдии, прокурори и следователи относно постъпили сигнали в отдел 06 „Административен“ и отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна прокуратура и как са приключили проверките по тях.

Отбелязва се, че във функционалните задължения на прокурорите от отдел 10 „Инспекторат“ при ВП спада извършване на проверки по запитвания от СК/ВСС и от ПК/ВПС за сигнали срещу магистрати, постъпили в отдела.

Във връзка с тази дейност от отдел „Инспекторат“ отбелязват следното:

-отсъствието на отразен период от време в запитванията предполага

извършване на проверка на цялата база данни във ВП, включително архив. През 2014 г. за начален момент на проверките е фиксирана 2006 г., при налични данни и за предходни години, но нарочен акт или мотиви, с което това е сторено, не се установяват. Наложена практика продължава и към настоящия момент, като изготвяните от отдела отговори обхващат наличната информация за периода от 2006 г., до момента на депозиране на запитването, т.е. за 18 години. Посоченото ангажира сериозен ресурс на отдела;

-предоставяната информация обичайно е за образувани и прекратени преписки поради липса на данни за извършено дисциплинарно нарушение от магистрат, тъй като в обратния случай, при наличие на такива и наложено дисциплинарно наказание или на мярка - обръщане на внимание, резултатът от проверката /заповед на административния ръководител, решение на кадровия орган/ би се съдържал в кадровото дело на магистрата. Последното съгласно чл. 30а ЗСВ се съставя, води и съхранява в СК/ВСС и в ПК/ВПС;

-обстоятелството, че не е фиксиран период от време, за който да се предоставят сведения относно образуване на преписки по сигнали и на резултата от тях, подлежи на преценка и на фона на разпоредбите на Глава шестнадесета от ЗСВ, а именно: правилото на чл.310, ал.6 ЗСВ, с което като условие за образуване на дисциплинарно производство е предвиден максимален срок от 5 години от извършване на нарушението, респ. преклудиране на възможността за това след изтичането му; нормата на чл.326, ал.2 ЗСВ, определяща най-дълъг срок от 3 години за заличаване на наложено дисциплинарно наказание.

-според актуалната организация на дейността на ВП във функционалните задължения на прокурорите от отдел „Инспекторат“ е включено единствено извършване на проверки по постъпили сигнали, жалби и молби от граждани, държавни органи и длъжностни лица, както и по публикации в средствата за масова информация, с оглед данни за дисциплинарни нарушения, извършени от прокурори, следователи и административни ръководители на прокуратури, не и по отношение на съдии.

Предвид изложените съображения, предлагат да бъде обсъдена възможността за определяне на период от време, за който да се предоставя исканата информация, като един от оптималните срокове според тях е 5 (пет) години преди отправяне на запитването.

При обсъждането на поставените в писмото въпроси Комисията съобрази нормативната уредба, относима за дисциплинарните производства, при която предвидените срокове за налагане на дисциплинарни наказания, както и заличаването им са значително по кратки. По този начин се поражда несъответствие и различен подход по отношение на образуваните преписки по сигнали срещу магистрати и

водените дисциплинарни производства срещу тях, като продължителността на съответните срокове е в полза на първите;

Освен това съгласно чл. 30а, ал. 2 от Закона за съдебната власт, ВСС съхранява в кадровите досиета на магистратите и резултатите от извършените проверки във връзка с постъпили сигнали и жалби срещу тях;

Установената практика да се обхваща наличната информация за периода от 2006 г. до момента на депозиране на запитването, води до ангажирането на сериозен човешки ресурс.

Постъпва предложение от г-жа Керелска периодът за предоставяне на справки от ВП да бъде определен на 8 (осем) години. След направено обсъждане и проведено гласуване, Комисия по професионална етика към Съдийската колегия приема информацията, която се изисква от Върховна прокуратура на основание чл. 37, ал. 9 ЗСВ във връзка с изготвянето на становища относно притежаваните нравствени качества да е за период от 5 (пет) години преди отправяне на запитването като уведомява Върховна прокуратура, отдел 10 „Инспекторат“ за решението.

5.9. На заседание, проведено на 02.12.2024 г., Комисията е обсъдила преписка с вх. № ВСС-13302/08.11.2024 г., образувана по извлечение от протокол № 3 от заседание на представляващия ВСС и говорителите на СК и ПК на ВСС, проведено на 12.11.2024 г., във връзка със сигнал от 04.11.2024 г. от С. Д., журналист в електронния сайт „Медиапул“.

Образуваната преписка е по повод постъпило писмо във ВСС от С. Д., журналист, който подготвя журналистически материал и във връзка с него отправя въпроси към ВСС относно публикуван преди повече от една година видеоматериал в платформа за споделяне на видеоклипове. Автор на материала е С. Ц. - журналист и ютубър, бивш водещ на ежедневния блок „Държавата днес“ по телевизия Алфа. Във видеоматериала се разкрива гледната точка на лице, изтъпяващо наказание „лишаване от свобода“ – Е. М. „...“, който твърди, че Г. Г., съдия в Апелативен съд – София, му е споделила, че е осъден по разпореждане на Б. Б. и тя не е писала мотивите към присъдата, а същите са и дадени. Излъчен е и втори видеоматериал, в който се възпроизвежда телефонен разговор между съдия Г. и С. Ц. (не се изяснява в цялост или отделни негови части, както и не е изследвана автентичността на записа), в който съдия Георгиева настоява описания по-горе видеозапис да бъде премахнат от медийното пространство.

По повод двата видеозаписа, г-н С. Д. отправя запитване дали ВСС ще се самосезира във връзка с поведението на съдия Г. Г., ще бъдат ли обсъдени нейните действия, както и очаква отговор на въпроса дали същата е извършила нарушение, правейки опит да окаже натиск срещу Ц.

Комисията е приела, че с оглед изнесената информация възниква необходимост да бъдат извършени проверки за евентуално установяване

на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, както и относно независимостта на магистрата. Поради обстоятелството, че тези проверки са в рамките на компетентност на ИВСС, с решение по т. 7.1. от протокол № 19/02.12.2024 г. и на основание чл. 112 АПК във вр. с чл. 54, ал. 1, т. 8 и чл. 175к, ал. 3 и ал 4 ЗСВ, Комисията е изпратила преписката на същия, по компетентност.

Отчетът за дейността на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за 2024 г. е приет с решение по протокол № 08/15.05.2025 г.